

RM Szerszámgépgyárban új típusú ergapad sorozatgyártását kezdi meg. A gép tervezésénél arra törekedtek, hogy alkalmas legyen a forgácsolásra és a Koleszov-féle eszűvágásra. A gépek szilárd ágya a gyors- és szélesvágásnál felvezetéseket megszünteti. A szerzők az új gépek tervezésénél a lékidők csökkentését az újszerű sérgyváltó berendezéssel, a több kiegészítésre alkalmas úgynevezett késtartóval és villámkapcsoló alkalmazásával érték el.

★

Mezőgépszerkesztő Iroda tervében újfajta univerzális porozó-pereszögép két mintapéldánya készül a Gépszerelvénygyárban. A gép in por és külön permetlé tartállyal felszerelve és így növényvédő por, permetlé szórására egyaránt alkalmas.

★

November 28-án a Textilipari Művelődési Tudományos Egyesület Reáltudományok utcai helyiségében a Könyvügyi Minisztérium a Textilipari Dolgozók Szakszervezete és a TMTE rendezésében országos szövőipari újítási elvet és vezetői, újítási előadói és dolgozók küldöttel fogják megbeszélni a szövőipari újítómozgalmában mutatkozó hiányosságok kiküszöbölésének módjait.

★

Belügyminisztérium tűzrendészeti felügyelősége értesíti az érdekelteket, hogy BMV Tűzrendészeti Főosztály által meghirdetett kendernyomó gépek élettartamának növelését célzó pályázat beadási határideje módosult. Határidő: 1953. december 1.

★

Forte Fotokémiai Gyár (Vác) felhívja azt a vállalatot, amely az 1953. III. Országos Újítókiaállításán a "Vitalanított savgyanta" tömböt kiadta, közölje a felhasználásához szükséges adatokat.

Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Gépgyár Dózsa-brigádja november 7. hírtételező vállalta, hogy a fűkaszalógépek szereléséig eddigi teljesítményét 160-ról 187 százalékra emeli. Jelenlegi teljesítménye már 215 százalék.

címen november 29-én a magyar művészek legjobbjai vidám műsort adnak elő a Városi Színházban, az újítók számára. Ezt a műsort az Országos Találmányi Hivatal kezdeményezésére állította össze az Országos Filharmonia. Az előadás új színt hoz a magyar előadóművészetbe, a dal és a ritmus világába. Az újítómozgalom olyan népszerűvé vált, hogy lassanként bevonult a dolgozók magánéletébe, szórakozásába is (nem is szólva arról, hogy az újítás sokaknak egyik legkedvesebb szórakozása).

A „Művészek az újítókért” műsorban a következő művészek szerepeltetését vették tervbe: Gobbi Hilda Kossuth-díjas, érdemes művész, Gyurkovics Mária Kossuth-díjas, kiváló művész, Honthy Hanna Kossuth-díjas, kiváló művész, Feleki Kamil Kossuth-díjas, érdemes művész, Latabár Kálmán Kossuth-díjas, kiváló művész, Simándy József Kossuth-díjas, Rátonyi Róbert és még sokan mások. E nevek mindegyike biztosíték arra, hogy a dolgozók vidám és nívós szórakozásnak néznek elébe. De a fentieknek kívül még számos közismert és közkedvelt színészünk lép fel, akik vidám tréfákban igyekeznek változatosságot vinni a dolgozók szabadidejébe. Közreműködnek még: az Országos Filharmonia esztrád zenekara, Hajdú Péter vezetésével, valamint a Magyar Rádió Kisegyüttese. Konferál: Darvas Szilárd.

Az Országos Találmányi Hivatal ez-

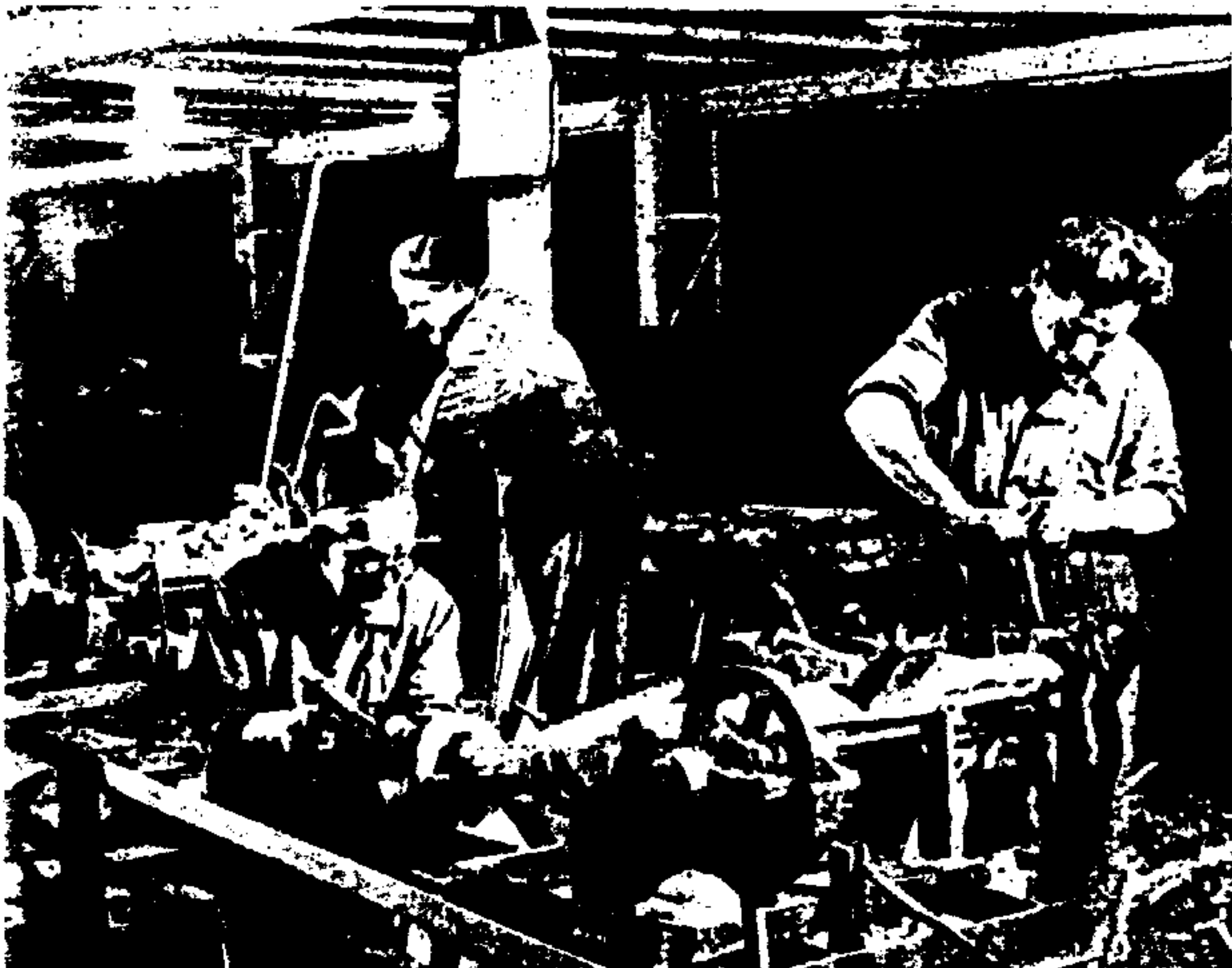
úton szólítja fel az üzemek újítási előadóit, hogy a jegyeket a legjobb újítók között osszák szét. Már is állítsák össze azok névsorát, akik — érdemük szerint — elsőként részesüljenek jutalomban jó újító munkájukért. Legyenek a jutalmazottak között kutatók, újító vállalati és műszaki vezetők, műszaki értelmiségiek, fizikai dolgozók, ifjú újítók, ipari tanulók, jöjjenek el mindazok, akik újításaikkal értékes eredményeket értek el népgazdaságunk számára, akik előbbrevitték a magyar technika fejlődésének ügyét. De legyenek ott azok is, akik lelkiismeretes munkájukkal elősegítették az újítómozgalom fejlődését.

A „Művészek az újítókért” műsor címe minden külön magyarázat nélkül is világosan elmondja, hogy mi a célja ennek az előadásnak. A magyar művészek — akik között, a maguk területén szintén sok az újító — teljes hűvel az újítómozgalomnak és ezért a saját eszközeikkel akarják kifejezni elismerésüket a technika bátor fejlesztői iránt. Sok dallal, tánccal, vidám nevetéssel kívánják új kedvre, új lendületre serkenteni a dolgozókat, mert tudják, hogy jókedvvel sokkal könnyebben megy a munka, a vidám ember találatkonyabb, míg a fásult ember közönyös minden változás iránt. November 29. tehát a művészek és az újítók közös ünnepnapja lesz. Ekkor adnak egymásnak találkozó a Városi Színházban.

Befejeződött a magyar szénnyaluválgépek végzett első kísérlet. Bányászati tudományos szakértők szerint a magyar szénbányák vékonytelepi szénrétegében eredményesen lehet alkalmazni a szénnyalut. A Dorogon végzett kísérletek alapján most további változtatásokat hajtanak végre a prototípuson, hogy kikísérletezzék a géptípus végleges formáját a sorozatgyártás alapjául.

A Kohó- és Gépipari Minisztérium Híradástechnikai Igazgatósága a lemezjátszó magasabb színvonalra emelése érdekében pályázatot hirdet jóminőségű kristály plék-up tervezésére. A pályázat nyertesek között 15 000 forint pályázati díjat osztanak ki, amelyből az I. díj: 10 000, II. díj: 3000, III. díj: 2000 forint. A pályázat részletes feltételeit kívánságra postán elküldik. A pályázati határidő 1954 január 31.

Az Ikarus Gyár MSZHSZ-brigádja az elszállításra váró export autóbuszokon a befejező munkálatokat végzi. A brigád a forradalom ünnepére felajánlotta, hogy októberi tervét 3 nappal előbb fejezi be. Átlagteljesítménye 184 százalék.

Az újítási előadók tankönyve

Mint ismeretes, a közelmúltban megjelent újítási rendelet képesítéshez kötötte az újítási előadói munkakör betöltését. Minden újítási előadónak meg kell szereznie a felügyeletet gyakorló miniszter által megszabott képesítést. A rendelet értelmében most országsszerte tanfolyamok indulnak az újítási előadók részére. E tanfolyamok sikere, a képesítés megszerzésének megkönnyítése érdekében az Országos Találmányi Hivatal tankönyvbe foglalja össze az újítási előadók tudnivalóit. A tankönyv felöleli az újítási rendelet anyagát, valamint azokat a mozgalmi ismereteket, amelyek az újítási előadói munkakör betöltéséhez szükségesek. A könyv január folyamán jelenik meg és nagy segítséget jelent majd az újítási előadóknak az újítómozgalmi teendők elvégzésében, illetőleg a rendeletileg megszabott képesítés megszerzésében.

★

A Divatcsarnok két újítása

Szocialista kereskedelmünk egyre több új módszerrel kívánja megkönnyíteni a kereskedelem dolgozóinak munkáját és egyben elősegíteni a vásárlók igényeinek kielégítését. E kettős cél érdekében jött létre a Magyar Divatcsarnok Állami Áruház két újítása, amelyek mellett, hogy meggyorsítja a vásárlók kiszolgálását, jelentősen megkönnyíti a dolgozók munkáját is. Az egyik újítás a megvásárolt áruk kiadását gyorsítja meg. Nyíri Ede, az áruház villanyszerelője a rövidáruosztályon az eladóknál és a csomagoló között, a padló alá egy motorral működtetett futószalagot szerelt, amely pillanatok alatt szállítja át a kiválasztott árut a csomagolóba. A másik újítás a vásárlók kiszolgálását gyorsítja meg. Rédei György, a szovjet tapasztalatok alapján javasolta a „gyorsszolgálat” bevezetését. Az áruház irakatainál szerelték fel a gyorsszolgálat tábláit, amelyekre különféle apróbb közérdeklődési cikkek, mint például szappan, fogpaszta, érna, stb. előre megírt leírásait akasztották fel. A vásárló a kívánt cikket blokkot lezabálja és a blokkal az áruház bármely csomagolójához fordulhat és megkaphatja a kívánt árut. Illymódon meggyorsítja a pulnáknál történő kiadás és a pénztárnál történő várakozás idejét.

Újítómozgalmi napló

A III. Országos Újítókiallítás Szegeden

November 22-én nyílik meg a III. Országos Újítókiallítás Szegeden. Ez lesz a budapesti kiállítás negyedik állomása, a miskolci, győri és pécsi kiállítások után. Csongrád-megye újítói nagy érdeklődéssel készülnek fel a nagyszabású kiállításra, amelyről üzemeik újítómozgalmának fellendülését várják. A kiállításon minden iparág újítói találhatnak tapasztalatcserére alkalmas anyagot. A rendezőség elsősorban a szegedi és szegedkörnyéki iparvidék legfontosabb iparágainak igényeit igyekszik kielégíteni, és ezért a kiállítás anyagát kibővítette a textilipar, cipőipar, élelmiszeripar, mezőgazdaság, valamint a nehézipar legfrissebb, tapasztalatcserére alkalmas újításaival. A Szegedi Textilkombinát, az Ujszegedi Textilfonó és a Csongrád-megyei textilipari üzemek, a Szegedi Cipőgyár, a Ruhagyár, a Paprikafeldolgozó Vállalat, a Konzervgyár, a Fémipari Vállalat, a Finommechanikai Vállalat, a Késgyár, a Csongrád-megyei állami gazdaságok —, hogy csak néhányat említsünk a sok közül — a kiállításon bemutatott újítások javarészt értékesíteni tudják majd üzemeikben. De itt találják majd saját üzemeik, a szegedi és környéki gyárak legjobb újításait is, amelyek újabb lehetőséget nyújtanak az egyes iparágak tapasztalatcseréjéhez. A kiállítás bemutatásra kerülő anyaga és az annak alapján létrejövő sok új kezdeményezés nagy lépésekkel viszi majd előre a kormányprogram megvalósítását. A technika fejlődését előmozdító, a minőséget javító, a fizikai munkát megkönnyítő, a baleseteket elhárító újítások mind a dolgozók életszínvonalának emelkedését jelentik. Az iparági szakszervezetek, valamint az üzemek vezetőségei adjanak meg minden lehetőséget a dolgozók számára, hogy a kiállítást megtekinthessék. Minél többen nézik meg a kiállítást, annál több új kezdeményezéssel segíthetik elő a dolgozók a terv teljesítését.

★

Műszintterv-ankétot tartottak az 5. sz. TEFU-nál

Lapunk legutóbbi számában szóvá tettük a Műszaki Természettudományi Egyesületek Szövetsége központi műszintterv-bizottságának azt a javaslatát, hogy iparáganként 1—2 üzemet az iparági tudományos egyesület és az iparigazgatóság segítségével műszintterv-mintaüzemmé szervezzenek, ezekben az üzemekben a többiek előtt kezdjék meg a műszintterv kidolgozását és ide összpontosítsák az iparági tapasztalatcseré-tanácsadás lebonyolítását. E javaslat alapján az 5. sz. Budapesti Teherautófuvarozási Vállalat értekezletet tartott s ennek során a Közlekedési és Postaügyi Minisztérium VI. Au'oközlekedési Főigazgatósága, a Mélyépítési és Közlekedési Tudományos Egyesület, a Budapesti Autóközlekedési Iparigazgatóság, valamint az 5. sz. TEFU között szocialista szerződés jött létre abból a célból, hogy az utóbbi vállalat az autóközlekedési iparágban a műszintterv kidolgozása és bevezetése terén mintaüzem s egyben az iparági műszintterv-tapasztalatcseré központja legyen. Az értekezleten Kratochvíli Sándor, a vállalat igazgatója rámutatott arra, hogy az 5. sz. TEFU számára mily nagy kitűnést és kötelezettséget jelent, hogy ezt a vállalatot személték ki a teherautófuvarozási szakmában ily fontos szerepre. Veroszlai Imre, a Közlekedési Minisztérium tervosztályának főmérnöke hosszabb előadásban ismertette azokat a szempontokat, amelyeket a vállalatnak magáévá kell tennie. Rámutatott továbbá arra is, hogy az újítómozgalom valójában a leghathatósabb alátámasztás a műszinttervnek, s gondoskodni kell arról, hogy az újítások beépüljenek a műszinttervbe. Behatóan ismertette a létrejött szocialista szerződés egyes pontjait. Ezen Szentimrei Tamás, a vállalat újítási előadója néhány adatbal ismertette a vállalat újítómozgalmának legújabb szakaszát, amelynek eredményel sokban hozzájárultak ahhoz, hogy a vállalat kitűnjék. A létrejött szocialista szerződés szövegét lapunk legközelebbi számában közöljük.

Művészek az újítókért

Az Újítók Lapja előző számában beszámoltunk arról, hogy az Országos Találmányi Hivatal kezdeményezésére az Országos Filharmonia nagy szabású, vidám esztrád műsort rendez az Erkel (vagy Városi) Színházban az újítók számára. Az előadás az Operaház műsorváltása miatt nem valósulhatott meg a meghirdetett időpontban. Az előadás végleges időpontja december 20., vasárnap délelőtt 11 óra. A Művészek az újítókért c. előadásról szóló jegyeket az egyes vállalatok újítási előadói osztják majd szét a legjobb újítók, valamint azok között, akik komoly eredményekkel segítettek elő az újítómozgalom fejlődését. A jó újítómonka jutalmaként kiosztásra kerülő jegyet a vállalat a 0,5% terhére az Országos Találmányi Hivataltól szerezheti be. Az Országos Találmányi Hivatal ezzel a kitűnő, minden igényt kielégítő s a dolgozók szórakoztatását szolgáló vidám előadással akarja kifejezni elismerését a technika bátor kezdeményezői iránt.

★

Orvosi-műszer kiállítás

A Csehszlovák Népköztársaság budapesti követsége a napokban mutatta be a „CHIRANA” gyáripari vállalat egészségügyi gyártmányait. A különleges gonddal és műszaki tudással rendezett kiállítás a csehszlovák orvosi műszer-ipar rendkívüli fejlettségéről tesz tanúbizonyságot. A különféle sterilizációs eszközök, kályhák és sebészeti fertőtlenítő-apparátusok gazdag választéka között feltűnt egy legújabb típusú vastűdő. A különféle műtőeszközök mellett ott láthatók azok a speciális orvosi eszközök is, amelyek segítségével a csehszlovák orvos-professzorok a legkomplikáltabb szemműtéteket is sikerrel hajtják végre. Különösen fontos ezeknek a szemoperációknak, főként lencseátültetéseknek sikeres keresztültelése azokról a dolgozóknál, akik munkájuk természeténél fogva aránylag gyakran kerülnek a szem épségét veszélyeztető helyzetekbe. Ugyancsak nagy elismerésre talált a kiállítás látogatói között az au'okláv-készülék több típusa, a sterilizációs készülék pyrogenmentes víz előállításához, valamint a „neosteril” jelzésű forrólégfertőtlenítő.

A JÖVŐ ESZTERGAKÉSE

Az acélból készült gépalkatrészek megmunkálásához vidia-kések, wolfram-kések, kobalt-kések szükségesek, amelyeket drága valutáért külföldről hozatunk be. Ezért az esztergakések más anyagokkal való helyettesítése igen nagyjelentőségű nép gazdaságunk számára. A probléma megoldására most is, mint már oly sokszor, a Szovjetunió tapasztalatainak gazdag tárháza ad segítséget. A szovjet esztergályosok ma már széles körben alkalmazzák a termokorund, vagy más néven kerámikus lapkákat. Ezek az esztergakések, mint már erről beszámoltunk, az agyag (tímföld) bizonyos égetett fajtájából készültek. Nézzük meg, milyen eredményeket értek el az új kések alkalmazói.

V. K. Szeminszkij szovjet sztahanovista, aki nemrég a román sztálinvárosi traktorüzembe látogatott el, a helyszínen mutatta be román barátainak a kerámikus lapkák helyes alkalmazását. Az esztergaműhelyben először egy nyersvasból készült munkadarabot fogott be. A termokorundlapka mélyen belevágott a munkadarabba és vágóéle nyomán szinte pillanatok alatt elkészült a munkadarab. A kiváló esztergályos 1300 méteres forgácsolási sebességgel, 4—7 milliméteres fogásmélységgel és 0,1—1,5 milliméteres előtolással dolgozott.

Hasonló szép eredményt ért el az acélból készült munkadarabok esztergályozásánál is. Itt 1200 fordulatot, percenként 0,5 milliméteres előtolást és 4 milliméteres fogásmélységet ért el. A kés nyomában tükörsimán ragyogott a munkadarab.

Egyre nagyobb teret hódítanak az új esztergakések a Német Demokratikus Köztársaságban is. A Buna Műveknél például hosszú ideig kísérleteztek a kerámikus lapkák továbbfejlesztésével. Az üzemben már sikerrel megoldották az acélöntvények esztergályozását termokorundlapkával, de még hátra volt a kerámikus lapkák élettartamának a megállapítása. Az üzem dolgozói nemrég ezt is elvégezték. A hettstedti hengerde számára egy A.60.11.-es acélból készült 5600 milliméter hosszú és 13 tonna súlyú acélhengert kellett megmunkálni. Az üzem dolgozói percenként 150—195 méteres forgácsolási sebességgel dolgoztak. A fogásmélység 0,45—0,71 milliméteres előtolás mellett 3—3,5 milliméter volt. A kerámikus lapkákat 30 fokos szögben állították be. Forgács-törőnek a kerámikus lapkára erősített 45 fokos előélű, keményötvözetű lapkát használta. Amikor az acélhenger esztergályozásával elkészültek, kiszámították, hogy az egyes kerámikus lapkáknál 80—115 perces élettartamot érnek el.

Ezek a példák azt bizonyítják, hogy a kerámikus lapkákra nagy jövő vár. Az új kések széleskörű alkalmazása forradalmi újítás lesz a forgácsolási technológiában. Növelik a munka termelékenységét, csökkentik az önköltséget. Kardos Mária

A Kőfaragó Vállalat tapasztalatcsere-bemutatója

A kőfaragó-ipar fejlesztése érdekében rendezték meg a Kőfaragó Vállalat dolgozói, továbbá az összes magasépítési vállalatok, a tervező intézetek az általános kőfaragószakmai bemutatót.

A bemutató lényegében három részre tagozódott: az első részben a vállalat magasszínvonalú bemutatót tartott a Magyarországon előforduló és az iparban használatos kőfajtákról, továbbá a nálunk ismeretes külföldi kőfajtákról. A második részben a Sztahanov-munkamódszerek bemutatására került a sor. Ezen a bemutatón a Kőfaragó Vállalat sztahanovistái adták át munkamódszerüket, azokat a legjobb fogásokat és alkalmazási formákat, amelyek átvétele és elsajátítása által lehet és kell a kőfaragó szakmát továbbfejleszteni. Ezeket Bauer Lőrinc jelvényes sztahanovista, Leskó Alajos jelvényes sztahanovista, Bazsi István kiváló munkás, idős Borsodi Péter jelvényes sztahanovista, Básthy Lajos sztahanovista, Wigand János sztahanovista mutatták be.

A bemutató harmadik részében bemutatásra kerültek a használatban lévő újítások. A dolgozó szaktársak magukévá tették pártunk és kormányunk programját és éppen ezért minden tudásukat, leleményességüket ennek szolgálatába állították. Elenjárnak az újítók között idős Mészáros Géza és Stencinger Mihály sztahanovista újítók, akiknek újítása: 1. a kötömbök daraboló fűrésze úgy puha, mint kemény kőhöz. Ennek bevezetésével igen nehéz fizikai munkát küszöböltek ki a vállalatnál és ezenfelül jelentős időmegtakarítást is biztosítottak. 2. A gyaluprés megalkotása, amely hulla-

dékleméből állít elő gyalupadokat. 3. Lapszállító kocsik, amelyek az igen nehéz kőlapok szállítását könnyítik meg és teszik olcsóbbá. 4. A drótpászma fonógép. A vállalat nem kapott fonott drótot a gyártó vállalatától. Ennek következménye az lett, hogy a kővágó drótfűrészek leálltak. Az újítók rövid idő alatt készítették egy drótfonó gépet, úgyhogy a termelés újra megindulhatott. 5. Megszerkesztették a kőfaragógép-kalapácsot, amely a profilok kialakítását percek alatt végzi el. 6. A kőfaragó-ülőke könnyebbé teszi a munkát. 7. A fűrészlapgyengető igen nehéz fizikai munkától mentesíti a dolgozókat.

Itt volt látható Böhm Károly szaktárs újítása is, amely a kövek kézi átfaragását homokfúvó szerkezettel oldotta meg. Ezáltal a vállalat 1953-ban 200 000 forint megtakarítást ért el. Jánoska és Sas újítók megoldották a kör alakú oszlopok burkolásához szükséges kövek gépi úton való előállítását. Teiger szaktárs a kövek lyukainak fúrását oldotta meg, Mészáros és Stencinger szaktársak az új, domború- és homorú-íves kövek géppel való megdolgozását. Földi Mihály szaktárs lehetővé tette, hogy a dróttal végzett kővágó télen ne fagyjon be, hanem folyamatos munkát tudjon végezni. Bihari Sándor szaktárs a gatterok teljesítményét duplázza meg újításával.

Bemutatásra került több mint 200 újítás és munkamódszer. A dolgozók, akik az egész országból jöttek össze (kb. 400 fő), sztahanovisták, tervezők, művezetők, tanárok, tudósok, gazdasági munkakört betöltő elvtársak bizonyára hasznosítani fogják a látottakat.

Újítókiallítás Debrecenben

Január 12-én nyílik meg Debrecenben a III. Országos Újítókiallítás és 24-ig tartja nyitva kapuit Debrecen és környéke újítói, érdeklődői számára. A kiállítás bemutatja az egész ipar kitűnő újításait, amelyek komoly mértékben segítették elő eddig is nép gazdaságunk fejlődését. A tapasztalatcserere kiválóan alkalmas újítások bevezetése nagymértékben lendíti majd fel egész Hajdu-megyec iparát, mint azt a többi ipari városokban történt bemutatók után is tapasztalhattuk. A mezőgazdaság, a könnyű- és nehézipar, az élelmiszeripar, stb. egyaránt bőséges anyagot kaphat a kiállításon látható újításokból, amelyek bevezetése kimagasló eredményeket hoz majd a kormány-program megvalósítása érdekében.

„Művészek az újítókért“

címen az Országos Találmányi Hivatal nagysikerű esztrádműsort rendezett december 20-án az Erkel Színházban, a legjobb újítók tiszteletére. Kossuth-díjas kiváló és érdemes művészek, valamint színészi gárdánk legjobbjai léptek fel a változatos műsor keretében: Gyurkovics Mária, Latabár Kálmán, Feleki Kamill, Gobbi Hilda, Szabó Miklós, Rátonyi Róbert és sokan mások. Nagy sikere volt Darvas Szilárd konferálásának és Hajdú Péter esztrád-zenekarának is. Az előadást több mint három ezren tekintették meg és az újítók sok tapsal fogadták a legjobb magyar művészek lelkes közreműködését. A megjelent vezetők elismeréssel nyilatkoztak az Országos Találmányi Hivatal kezdeményezéséről, amellyel még jobban kimélyítette az újítók-al való kapcsolatot.